

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček, račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 22

Gorica - 29. maja 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

IZID VOLITEV V TRSTU

Repentabor, Nabrežina-Devin in Zgonik v slovenskih rokah. - V Dolini zmagali za par glasov kominformisti radi Gerljeve liste. - Porast slovenskih glasov v Trstu, Fronta za neodvisnost podvojila svoje glasove. - 94 % upravičencev na volišču. - V Trstu imajo večino demokristjani

Za mesto TRST

NAZIV STRANKE	Štev. glasov	Odst.	Št. sedežev
Slovenska narodna lista	3.559	1,97	1
Krščanska demokracija	59.130	32,47	28
Kominformistična partija	30.976	18,32	6
Fronta za neodvisnost	22.416	12,45	5
Italijansko socialno gibanje (MSI)	20.567	11,35	4
Socialistična stranka za Julijsko Krajino	10.412	5,76	5
Italijanska republikanska stranka	8.401	4,64	4
Italijanska liberalna stranka	7.767	3,17	3
Slovansko-italijanska ljudska fronta	4.914	2,72	1
Tržaški blok	4.941	2,48	1
Monarhistična nacionalna stranka	2.910	1,60	1
Italijanska socialistična stranka	2.608	1,54	1
Kvalunkvistično monarhistična fronta	1.582	0,86	—
Julijsko avtonomno gibanje	1.209	0,67	—
Skupaj	181.392	100,00	60

Devin-Nabrežina

Repentabor

Št. glasov	Št. sedežev	Št. glasov	Št. sedežev
Lista slovenske skupnosti 1233	16	Lista slovenske skupnosti 155	12
Kominformistična partija 850	2	Kominformistična partija 77	2
Unione Dem. Italiani 620	2	Neodv. gospodarska lista 54	1
Tržaški blok 162	—		
Skupaj 2865	20	Skupaj 286	15

Zgonik

Dolina

Št. glasov	Št. sedežev	Št. glasov	Št. sedežev
Lista slovenske skupnosti 383	12	Lista slovenske skupnosti 1226	4
Kominformistična partija 369	3	Kominformistična partija 1348	16
		Neodv. gospodarska lista 150	—
Skupaj 752	15	Skupaj 2724	20

So evharističnem kongresu

Odmevi velikega evharističnega slavlja goriških Slovencev v Štandreu niso še potihnili in tudi še dolgo ne bodo. Preveč ganljivo je bilo, kar smo v nedeljo 18. maja v Štandreu doživeli, da bi mogli pozabiti. Večina izmed nas mlajših takega verskega zmagoslavja med Slovenci ni še doživela. Zato smo danes upravičeno zadovoljni in ponosni na evharistični kongres v Štandreu.

Ko so se slovenski duhovniki prvi petek v mesecu januarju tega leta zbrali v Gorici, da se porazgovorijo o bodočem evhar. kongresu, so imeli pred očmi predvsem željo, da bi z veliko versko manifestacijo pokazali svetu in tudi našim ljudem samim, da je vera med slovenskim ljudstvom na Goriškem še vedno živa in tvorila sila, ki se je ohranila v bistvu nedotaknjena kljub vsem preizkušnjam in zmotam, katerim je bilo naše ljudstvo izročeno vseh 20 let življenja pod fašizmom in zlasti vsa leta med vojno in po njej. Prepričati sebe in svet, da je slovenski človek še vedno veren; da je očiitek o slavokomunistih, s katerim so pitali v javnosti vse Slovence zadnjih deset let, največja krivica; pokazati vsem, da smo Slovenci tostran in onstran meje še vedno katoliški narod, ki mu je tuje vsako brezboštvo: to smo hoteli doseči z evharističnim kongresom v Štandreu. Poleg tega smo želeli, naj bo kongres gibalna sila, iz katere bo vzniknila nova verska zavest v naše ljudi, jih povežala s Kristusom v Evharistiji in preko njega s Cerkvijo. To so bili glavni nameni, ki so vodili nas slovenske duhovnike,

ko smo zamislili in zasnovali evharistični kongres dne 3. jan. t. l.

Tedaj se je izvolil poseben pripravljalni odbor, ki je takoj šel na delo. Na svojih sejah je ta izdelal program in načrt za razne manifestacije v zvezi s kongresom. Počasi so se nam kazali obrisi, kako naj se izpelje kongres, da bo najbolj prav. K delu pa se je mudilo, ker postavljeni rok 18. maj se je hitro bližal. Treba je bilo pohiteti. Ko smo si bili na jasem s programom, smo takoj prešli k izvajanju. Teden pred Veliko nočjo in zlasti še oni takoj po njej, so bili tedni intenzivnega dela za vse. Odbor v Gorici in podobni deli za deželi, skupaj z domačimi dušnimi pastirji, pevski zbori in organisti, vse je hitelo z delom. Skoro je kazalo, da ne bomo vsega zmogli. Preveč je bilo dela in prekratek rok. No, pa je le šlo z božjo pomočjo. Dobra volja je bila na vseh straneh, požrtvovalnost povsod, zato pa je evharistično slavlje v Štandreu tako veličastno uspelo.

Namene, ki smo si jih zastavili, mislimo, da smo v glavnem dosegli: pokazali smo svojo vero pred vsem svetom, dali čast Bogu in Kristusu Kralju izpričali, da v svoji skromni večini zavračamo brezboštvo in ga obsojamo. Poleg tega upamo, da bo ravno minuli kongres ona sila, ki bo razgibala spečo energijo v mnogih in jim vli-la poguma, da se vrnejo k veri svojih očetov, ki je še vedno vera ogromne večine slovenskega naroda. Speče sile v naših ljudeh je treba zbuditi, stresti jih iz omotice, v katero so jih zazibali krivi preroki preteklih let, povezati stare in nove sile v

primerne verske in katoliške organizacije, ki naj dobijo svoje vidno središče v skupnem Katoliškem domu v Gorici. To je pa naloga, ki nas čaka v prihodnosti in o kateri bo treba še govoriti in pisati.

Važnosti in pomena evhar. kongresa v Štandreu se zavedajo tudi naši nasprotniki, narodni in verski. Brez pretiravanja računamo, da se je procesije udeležilo od 5 do 6 tisoč ljudi; ob cestah in na trgu pred cerkvijo se je nabralo prav gotovo do dva tisoč drugih vernikov; prišlo je nekaj sto tujcev iz Trsta in tudi od drugod; poleg škofa se je procesije udeležilo čez 40 duhovnikov, dalje še zastopniki goriške občine v imenu župana, zastopniki treh slovenskih občin: in vse to je neki ital. list imenoval »congressino« ter mu posvetil 9 vrstic v goriški kroniki. Seveda je pri tem pozabil omeniti, da je bil ta »congressino« slovenskih vernikov iz štandreskega dekanata. Vemo, kje je čevlji žulil urednik tega lista. Bajka o slavokomunistih se je v Štandreu dokončno razblinila v nič. Zato so tako napisali in zeto so drugi njihovi kolegi previdno molčali.

Zanimivo je, kakšno zadržanje je zavzela do kongresa Fronta in njeno časopisje. V javnosti so šli mimo, kakor da bi se kongres ne tikal Slovencev, temveč kakih indijanskih Očipvejev. Do sedaj ni vse njihovo časopisje napisalo o kongresu niti črke. Bolje tako, ker dobrega vemo, da bi ne napisali. A privatno? Pustimo to; če bo kdaj postalo javno, povemo tudi to. Vsekakor beležimo, da kadar frontaši ne morejo kake verske stvari preprečiti niti je izrabiti v svoje namene, grejo mimo mrmraje kot Ezopova lisica pod latnikom: »Nondum matura!« to je: Ni še zrelo!

„Blagor“ stavcem pod komunizmom

Madžarski stavci zaprti zaradi tiskarskih pogrškov

Po izjavah bivšega člana zveze madžarskih stavcev, ki je pred kratkim zbežal v Avstrijo, so stavci na Madžarskem izpostavljeni posebnemu sovražstvu komunistov, ki jih odkrito proglašajo za sovražnike ljudske demokracije.

Dobro organizirano tipografsko zvezo, ki so jo madžarski stavci, večinoma socialni-demokrati, zgradili v zadnjih 30-40 letih, so uničili komunisti, ki so jo zasegli skupno s pokojninskim skladom, skladom za brezposelnost in drugimi dobrotami. Imovina zveze so zasegli, male tiskarne zaprli, druge pa so podržavili.

Sedaj so stavci odgovorni za vsak lom ali okvaro strojev ter so v nevarnosti, da jih obtožijo sabotaže, kar vodi v zapor. Najmanjša pogrška se strogo kaznuje. Namesto da dobi plačo, se lahko zgodi, da mora na koncu tedna stavce plačati kazen 50 do 100 forintov zaradi pogršnega stavka. V primeru tiskarskih pogrškov, posebno takih s političnim pomenom, se kaznuje stavce, ne korektor. Tako so na primer aretirali linotipista, ki je pogršno stavil »Sztalin oekle« (»Stalinov vol«) namesto »Sztalin oekle« (»Stalinova pest«); obsojen je od A.V.H. (tajne policije) na 10 tednov zapore. Druga linotipista so poslali v koncentracijsko taborišče v Kistarcsa, ker je stavil »Elszabadito Hadsereg« (»uničevalna vojska«) namesto »Felzabadito Hadsereg« (»osvobodilna vojska«). To pogrš-

Truman in hladna vojna

Amerika je 17. maja proslavila doma in po svetu »dan svojih obo-roženih sil« z raznimi vojaškimi paradami in govori. Govorniki so poudarjali zlasti misel, da je oborožena obramba nujno potrebna, da se ohrani mir. Truman sam pa je svaril in opozoril kongres, da je Zpad na tem, da zmaga v »hladni vojni« in utrdi mir na svetu, če ne bo kongres oviral te zmage s svojim razenjem vojaških fondov, ki so določeni za pomoč svobodnim narodom na svetu. Ameriški vladni krogi so namreč prepričani, da bo moral Kremelj radikalno spremeniti svojo politiko, ko bo po podpisu nemške

pogodbe Nemčija trdno povezana v evropsko in zapadno obrambno skupnost; tedaj bodo šele odprta vrata za učinkovito pogajanje s Kremljem. Še nekaj zelo težkih dni je pred nami, ki so odločilni za usodo vseh nas. Upajmo, da se bo človeštvo vendar rešilo strahotne katastrofe, ki jo nosi v svojih nedrih nevarnost tretje svetovne vojne. Če Evropa srečno prebrodi mesec maj, gremo morda zares novi dobi naproti, ki bi pomenila vsaj pričetek razvijanja novega zdravega humanizma. Upati in verovati v vstajenje in v preporod posameznika ter celote narodov in človeštva odgovarja svetli človeški naravi.

STO in Jugoslavija

Današnjega političnega pregleda ne moremo zaključiti, ne da bi omenili najvažnejših ukrepov Jugoslavije v preteklem tednu, ki se tičejo STO-ja.

13. maja je pomočnik zunanjega ministrstva Vlahović izročil ameriš-kemu veleposlaniku Allenu in prav-nemu svetniku angleškega veleposla-ništva Wilsonu protestno noto proti-sklepom londonske konference. Beo-

grad v svoji noti predvsem poudarja, da so londonski sklepi enostranski in da pomenijo grobo kršitev mirovne pogodbe. Londonski sklepi resno oškodujejo interese in pravice Jugoslavije.

15. maja pa je komandant jugo-slovsanske cone B izdal tri odredbe, s katerimi je preosnovana dosedanja uprava te cone. Isti dan so bile vse tri odredbe objavljene v uradnem listu vojaške uprave in s tem dnem so stopile tudi v veljavo. Odredbe so bile izdane v sporazumu s centralno vlado v Beogradu in vladama republike Slovenije in Ljubljani in republike Hrvatske v Zagrebu. Naj-važnejša odredba se glasi: Pristojnost istrskega okrožnega ljudskega odbora se prenese na okrajna ljud-ska odbora Koper in Buje. Komandant vojaške uprave Jugoslovsanske ljudske armade postavi za vsak o-kraj po enega svetovaleca, in sicer za posle okraja Koper delegata Ljud-ske republike Slovenije, za okraj Buje delegata Ljudske republike Hr-vatske. Nato določuje ta odredba zadeve, ki so pridržane tudi za na-pred Vojaški upravi v smislu med-narodne mirovne pogodbe.

Druga odredba ureja pravice kretanja prebivalstva med cono A in B STO-ja, med Jugoslavijo ter drugimi državami in cono B. Kretanje med obema conama se vrši svobodno na osnovi osebne izkazni-ce. Kretanje stalnega prebivalstva cone B v druge države pa je dovolje-no na osnovi potnih listov, ki jih izdajajo pristojni uradi Jugoslavije.

Tretja odredba pa odreja otvori-tev podružnice jugoslovsanske Narod-ne banke v Kopru in Bujah.

Washington in London do danes še nista odgovorila na jugoslovsanko noto in zavzela stališča do omenje-nih sprememb v coni B.

Za svetovalca jugoslovsanske vlade pri VUJA v Kopru je bil imenovan ing. Pavle Zavčar, bivši jugoslovan-ski poslanik v Haagu. To v smislu nedavnega dogovora med vlado FL RJ in komandantom Vojne uprave v Kopru polk. Milošem Stančetičev.

Pridelek tobaka sredozemskih držav

Okoli Sredozemskega morja pridelajo najboljše vino, najboljši tobak in najokusnejše južno sadje. Pridelek tobaka v teh državah pa je bil l. 1951 naslednji (v 1000 kg):

Turčija	85.000
Italija	79.000
Grčija	55.000
Francija	51.000
Alžir	19.000
Jugoslavija	17.000
Španija	15.000

V inozemstvo proda največ tobaka Turčija, najvišji pridelek pa ima sorazmerno Grčija, ki pridelava po 8 kg tobaka na glavo, dočim znaša pridelek v Jugoslaviji kaj čez 1 kg, v Italiji pa nekaj čez 1 1/2.

Radio Ljubljana

V nedeljo, 25. maja je radio Ljubljana neokusno napadel ljubljanskega pomožnega škofa msgr. Vovka, papeža in katoliške vernike. Sodelavcem pri ljubljanskem radiu priporočamo, naj vsaj javno ne kažejo svoje nevednosti in nepoznanja zgodovine.

